

בג"ץ 5667/11

**בניית המשפט העליון
בשבתו כבית משפט גמור לצדק**

**מועצת הכפר זיראת רפעינה ואחי'
על ידי ב"כ ערה"ד נטע עמר - שיקי ואחי'
רחוב הרבנים 9, ירושלים
טלפון: 02-6482757; פקס': 02-6783611**

תענות ימים

ג ג ג

**של הבטחון ואחי'
על ידי פרקליטות המדינה,
משדך המשפטים, ירושלים
טלפון: 02-6466590; פקס': 02-6467011**

תמיכיבים

הודעה מטעם המשיבים

1. בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד (כ"ב השופט א' רובינשטיין, כ"ב השופט נ' הנדל וכ"ב השופט נ' סולברג), מיום 29.7.2014, ומיום 29.4.14, מוגשת בזאת הודעה מטעם המשיבים.

2. כזכור, בתום הדיון בעתירה שהתקיים בפני בית המשפט הנכבד ביום 28.4.2014 התקבלה ביום 29.4.2014 החלטת בית המשפט הנכבד, בה נאמר, בין היתר:

"לטעמנו ראוי, בלא שניטע מסמרות, כי המשיבים יתפשו דרך לשדרוג מסוים – כל עוד לא הושג החסדר המדיני המיוחל – של מעורבות האוכלוסייה הפלסטינאית בשטח "C" בנושאי תכנון, כגון במיסוד מיישן או כל דרך אחרת שיש בה שיתוף. אנו ערים כמובן לרגישות הנושא ולמורכבות הנושאים המדיניים, אך בין המצב הקיים לבין קבלת עמדתם של העותרים ישנו מנע, שניתן להייתר בו יצירתית".

המשיבים התבקשו לפיכך, להגיש עמדתם ביחס לאפשרות לערוך "שדרוג מסוים של מעורבות האוכלוסייה הפלסטינאית בשטח "C" כאמור, בנושאי תכנון, כגון במיסוד מיישן או כל דרך אחרת שיש בה שיתוף".

3. בהתאם להחלטה זו, מודיעים המשיבים לבית המשפט הנכבד כי גובש נוהל חדש על ידי ראש המינהל האזרחי בשיתוף עם לשכת התכנון המרכזית, אשר נחתם על ידי ראש המינהל האזרחי ביום 9.9.2014, והוא "נוהל שיתופים של תושבי האזור בהליכי התכנון (יחודה ושומרון), התשע"ד – 2014" (להלן: "הנוהל").

העתק מנוהל שיתופים של תושבי האזור בהליכי התכנון, מצורף ומסומן מש/1.

4. כאמור בסעיף 1 לנוהל, תוכניות עבור מקבצים של תושבי האזור יחולקו לשלוש קטגוריות:

א. תכניות המקודמות על ידי לשכת התכנון במינהל האזרחי או תכרה הנשכרת עבור לטובת כד, והעסקות בתכנון עבור מקבץ מגורים או תעשייה או תשתיות עבורם. כפי שיופנה להלן, הנוהל עוסק בתכניות מן הסוג הזה.

ב. תכניות המקודמות על ידי לשכת התכנון במינהל האזרחי או תכרה הנשכרת עבור לטובת כד, אולם עוסקות בנינוי נקודתי למגורים, תעשייה או תשתיות.

ג. תכניות המקודמות על ידי יזמים פרטיים או ארגונים, עבור מקבצי מגורים, תעשייה או תשתיות.

5. על פי הנוהל, תכנית מן הסוג הראשון, שהיא תכנית שעשויה להיות בעלת השפעה על האוכלוסייה הפלשתינאית הכללית, ותקיים בלשב מקדמי של הדייונים בה "פגישת מקדמית", אשר מטרתה תהיה הצגת התכנית, מטרתיה ועקרונותיה בפני האוכלוסייה הפלשתינאית המקומית, ומתן הזדמנות למשתתפים בפגישת להציג הערות והשתדלויות מן התכנית. כאמור בנוהל (סעיפים 2-3), פגישת מקדמית כאמור תעשה בשלב ראשוני, עד קודם להבאת התכנית לדיון בפני ועדת משנה וזמן מספיק קודם לדיון הקבוע בפני ועדת המשנה.

6. יובהר, כי הנוהל מתמקד בתכניות מן הסוג הראשון, שהן תכניות למקבצים כאמור המקודמות על ידי לשכת התכנון או על ידי תכרה מטעמה. שכן, תכניות מן הסוג השני הן תכניות נקודתיות בלבד אשר לא נמצא בעניין צורך בקיום "פגישת מקדמית" לשיתוף הציבור, כמתואר לעיל. למותר לציין כי גם תכניות מן הסוג השני (ככל התכנות) מתפרסמות להפקדה (אם הוחלט לקדמן) וניתן להגיש בעניינן התנגדות.

אשר לתכניות מן הסוג השלישי, הרי שהללו מקודמות מפילא על ידי גורמים פרטיים מטעם האוכלוסייה הפלשתינאית, כך שאין צורך בפגישת מקדמית על מנת לערב את האוכלוסייה הפלשתינאית בעניין.

כמוכן שאף תכניות אלו, ככל שהוחלט לקדמן, מופקדות וניתן להגיש להן התנגדות.

7. כאמור בסעיפים 3-4 לנהל, הודעה על מועד לקיום פגישה מקדמית כאמור תמסר לראש מפקדת התיאום והקישור (או נציגו) אשר בגזרתו מקודמת התכנית, ותלה יעדכן אודות קידום התכנית ומועד הפגישה המקדמית הצפוי, את ראשי הכפרים או נציגי הכפרים עליהם צפויה התוכנית להשפיע אשר יוזמנו לישיבה. עוד מורה הנהל כי עותק של ההודעה על קידום התכנית ומועד הפגישה המקדמית יתלה בחלון הקבלה של המת"ק (או מקום אחר ע"פ שקול דעת הרמת"ק). כן יובהר לראשי הכפרים כי **כל אדם** המעוניין להביע עמדתו בפני רשויות התכנון – מוזמן להגיע לפגישה המקדמית.
8. כאמור בסעיף 5 לנהל, בפגישה המקדמית יקחו חלק הן מי שמונה לענין זה על ידי מנהלת לשכת התכנון (להלן: "הממונה") והן מהנדס התכנית או ממי מטעמו, אשר יציג את מטרות ועקרי התכנית לנוכחים בפגישה.
9. על פי סעיף 6 לנהל, הממונה רשאי להעניק למשתתפים בפגישה ארכה על מנת להעביר הצעות בכתב, לרבות תשריטים ותכניות, אותם הם מבקשים ליישם בתכנית. עם קבלת מסמכים כאמור, הם יבחנו על ידי הממונה ומהנדס התכנית, אשר ישקלו את אפשרות שלוב ההצעות שפורטו בפניהם, בתכנית.
10. הנהל מוסיף וקובע (בסעיף 7), כי כאשר מתקיים דיון בהפקדת תכניות מן הסוג הראשון, בועדת משנה, לאחר שבנציגיה של אותה תכנית התקיימה קודם לכן פגישה מקדמית, הרי שיזמנו לדיון בועדת המשנה כלל המשתתפים שלקחו חלק בפגישה המקדמית.
- עוד נקבע בסעיף 9 לנהל, כי היה והוחלט על הפקדת תכנית מן הסוג הראשון, תפורסם התכנית על ידי הרמת"ק לראשי הכפרים, ככל הניתן בסמוך למועד הפדום על פי דין (ואולם, מנין הזמנים הנדרש על פי דין בהחלטה לסעיף 20 לחוק תכנון ערים כפרים ובנציגים (מס' 79) לשנת 1966, לא יושפע ממועד פרסום התכנית על ידי הרמת"ק לראשי הכפרים).
11. סעיף 11 לנהל קובע כי היה והוחלט על פרסום התכנית לתוקף, יעודכנו על כד ראשי הכפרים.
12. סעיף 12 לנהל, שכתרתו "ישום ודיווח", קובע כי אם לא קויים שלב מן השלבים האמורים בנהל, או נמצא על ידי ראשי הכפרים או נציגיהם, כי רשויות האזור נמנעו משיתוף התושבים בקידום תכנית, יהיו רשאים ראשי הכפר או נציגיהם להביא את הענין בפני ראש המינהל האזורי בככתב בהקדם, והוא יבחן את הפגם שנופל וישקול נקיטת צעדים שיהא בהם כדי לצמצם את תוצאות הפגם, ככל שימצא לנכון.

14. כמובן, שלצד קיומה של פגישה מקדמית על פי הנהל, ימשיך להתקיים הליך הגשת התנגדויות ושמיעתן, כדן. אשר אף במסגרתו תוכל האוכלוסייה המקומית להגיש התנגדות לתכנית, אם רצונה בכך.

15. המשביים סבורים כי הנהל החדש המתואר לעיל, יוצר מנגון מובנה לשיתופה של האוכלוסייה המקומית, החל משלבים מקדמיים ביותר של הליכי התכנון. בקביעתו של נהל כאמור, יש משום שדרוג משמעותי של מידת המעורבות של האוכלוסייה הפלתינאית בהליכי תכנון בתכניות הנוגעות לה, ויש בו אפוא כדי ליתן מענה להמלצתו של **בית המשפט הגבול** כפי שהובעה בהחלטתו מיום 29.4.2014, שהוזכרה לעיל.

16. לנוכח הנהל החדש, כמו גם על יסוד כל האמור בתגובת המשיבים לעותריה כפי שהוגשה ביום 3.4.2014, ובפרט טענת המשיבים לפיה השינוי המבוקש על ידי העותרים, הוא בעל השלכות של ממש במישור המדיני, נושא אשר ראוי כי יוסדר במסגרת המגעים המדיניים בין מדינת ישראל לרש"פ, יטענו המשיבים כי דין העתירה להידחות.

היום:

ט"ז אלול תשע"ד

11 ספטמבר 2014


תדמור עציון, ע"ד

סגנית בכירה א' בפלרקליסות המדינה

מס' 101/A

צבא הגנה לישראל
נחל שיתופם של הושבי האזור בחדליכי התכנון (ניחודת והשוואות),
התשע"ד – 2014

בתוקף סמכותי כראש המינהל האזרחי, בהתאם לסמכות חתונה לי **צבא בזמן הקמת המינהל האזרחי (ניחודת והשוואות)** (מס' 1947), התשמ"ב – 1981, אני קובע כדלקמן:

1. לצורך נחל זה, יחולקו התוכניות עבור מקבצים של תושבי האזור לקטגוריות הבאות:
 - (1) תוכניות המקודמות על ידי לשכת התכנון במינהל האזרחי, או חברת הנשכרת עבור לטובת כד, והעוסקות בתכנון עבור מקבץ **מגורים או תעשייה או תשתיות צבאיים**.
 - (2) תוכניות המקודמות על ידי לשכת התכנון במינהל האזרחי, או חברת הנשכרת עבור לטובת כד, והעוסקות בבניי **נחיתה, למגורים, לתעשייה או לתשתיות תוכניות המקודמות על ידי יזמים פרטיים או ארגונים עבור מקבצי מגורים, תעשייה או תשתיות.**

תפגישת המקדמות

2. קודמה תוכנית מן הסוגים המפורטים בסעיף 1(ג), והגיעה לשלב מקדמי, כאשר שלב מקדמי הינו כל שלב שקודם להבאת התוכנית לדיון בפני ועדת המשנה לתכנון ורישוי שלב-מועצה-התכנון, העליונה או ועדת משנה אחת שלצדה, יעודכן בדבר קידום התוכנית ראש מקדמת התזאים והקישור או נציג מפקדת החילום והקישור שיבקע על ידי ראש המפקדה (לחל) - **הרמת"ק** אשר בגורמתו מקדמות התוכנית.
3. בגנוסף, יודיע מי שימונה לכד על ידי מנהלת לשכת התכנון (לחל) - **הממונה** לרמת"ק אודות מועד קיום "פגישת מקדמות להחיינת התוכנית ושיחת הצגות" שיתקיים בראשותו של הממונה. המועד האמור יתקיים, זמן מספק קודם למועד הדיון הקבוע לפני ועדת התכנון **בעניין התוכנית האמורה לצורך בחינת השינויים המוצעים והטענות, ככל שייצדש.**
4. הרמת"ק יערכו בדבר קידום התוכנית האמורה ומועד הדיון את ראשי תפגישת המורים **למינהל האזרחי או נציגי תפגישת המורים האמורים, (לחל) - ראשי תפגישת המורים, אשר יוזמנו לפגישה האמורה. לראשי תפגישת המורים יובהר, כי כל אדם, המעוניין להציע את עמדתו לפני רשויות התכנון בנוגע לתוכנית מוזמן לדיון. עותק של החלטה לראשי תפגישת יתלה גם בחלון הקבלה של המת"ק או מקום אחר על פי שיקול דעת הרמת"ק בו יהיה זמין לתושבי האזור.**
5. בפגישה ישתתפו בנוסף **לממונה גם מהנדס התוכנית או מי אחר מטעמו, אשר יבהיר את מטרות התוכנית ועקרונותיה. במהלך הפגישה יוצגו לממונה ולמהנדס התוכנית כלל החלטות וההתחייבויות מן התוכנית במתכונתה המוצעת.**
6. לאחר הפגישה, רשאי הממונה לתעניק אורכה למשתתפים בדיון להעביר הצעות בכתב לרבות ולשיטטים ותוכניות, אותם הם מבקשים ליישם בתוכנית. עם קבלתם יבחו הממונה ומהנדס התוכנית את האפשרות לשילוב החצעות שפורטו בפניהם על ידי המשתתפים בפגישה בתוכנית המוצעת או את שינויה בהתאם.

זיון בוועדות המשנה

7. לדין בוועדות המשנה בוחס להפקדת תוכניות המפורטות בסעיף 1 יוזמנו מגישי התוכנית. התקיימה פגישה, כאמור בסעיף 5 שלעיל, ויוזמו כלל המשתתפים בדין לדין בוועדת המשנה.
8. קודם לדין בוועדת המשנה ייערך בירור על ידי מוציאות מועצת התכנון העליונה, אם יש צורך בזימון מתורגמן מן השפה הערבית לשפה העברית לדין עם מגישי התוכנית והמשתתפים בפגישה, ככל שכזו התקיימה. מבקשי זימון של מתורגמן, יזמן אדם הדובר את השפה הערבית לצורך תרגום הדין לתושבי האזור, וזמון זה וחוצאות, ככל שיידרש, לצורך ביצוע הזימון יישתו על המינהל האזורי.
9. הופקדה תוכנית מן התוכניות המפורטות בסעיף 1 שלעיל להתנגדות, בנוסף לפירוט בעיתונות, בהתאם לדין, תפורסם התוכנית על ידי הרמתי"ק לראשי הכפרים ככל הניתן בסמוך למועד הפרסום. ואולם, מועד הדעת הפקדה התוכנית לראשי הכפרים לא יהיה בר כדי להשפיע על מגיני הימים לצורך סעיף 20 לחוק **תכנון ערים כפרים ובעיניים (מש')** (79) לשנת 1966.
10. קודם לדין בוועדת המשנה להתנגדויות בעניין תוכנית שהופקדה, ייערך בירור עם המתנגדים אם נדרש זימון של מתורגמן. מבקשי זימון של מתורגמן, יזמן אדם הדובר את השפה הערבית לצורך תרגום הדין לתושבי האזור, וזמון זה וחוצאות, ככל שיידרש, לצורך ביצוע הזימון יישתו על המינהל האזורי.
11. נדחו ההתנגדויות והחליטה ועדת המשנה, אשר הפקידה את התוכנית להתנגדויות, על פירוס התוכנית לתוקף, יעודכנו על כך ראשי הכפרים.

יישום ודיווח

12. לא קויים איזה מן השלבים האמורים מעלה, או שנמצא על די ראשי הכפרים או נציגיהם, כי רשויות האזור נמנעו משיטותי הוושבים בקידום איזו מן התוכניות – יהיו ראשאים ראשי הכפרים או נציגיהם להביא את העניין בפני ראש המינהל האזורי בכתובים בהקדם, על מנת שיבחן את הפגם וישקול נקישות צעדים, שיהיה בהם כדי לצמצם את תוצאות הפגם, ככל שימצא לנכון.
13. נוהל זה יקרא: "נוהל שיתופם של תושבי האזור בתלוצי התכנון (יחודה וחשומותיו), התשע"ד – 2014".
14. תחילתו של נוהל זה ממועד חתימתו.

י"ז ב' תשע"ד, התשע"ד

מנכ"ס, זיון

ראש המינהל האזורי

ע 856, יוני 2014